

KAPITÁLOVÝ TRH – VYBRANÉ POJMY

STATISTICKÉ METODY POUŽÍVANÉ PŘI MĚŘENÍ A ANALÝZE RIZIKA

(tyto metody, vyjma variačního koeficientu již byly užity u modulu 2 – Jak pracovat s informacemi)

- střední (očekávaná) hodnota: $E(x) = \sum_{i=1}^m x_i p_i$
- rozptyl (průměrná střední čtvercová odchylka od střední hodnoty): $D(x) = \sum_{i=1}^m [x_i - E(x)]^2 \cdot p_i$
- směrodatná odchylka (odmocnina z rozptylu):
 $\sigma_x = \sqrt{D(x)}$

Variační koeficient (vyjadřuje relativní míru rizika)

Směrodatná odchylka je absolutním ukazatelem vyjádření míry rizika → proto není vhodná pro porovnávání rizikovosti projektů s podstatně odlišnými očekávanými průměrnými hodnotami peněžních příjmů. K tomu slouží **variační koeficient**, který představuje poměr mezi směrodatnou odchylkou a průměrnou očekávanou hodnotou peněžních příjmů z investice:

$$V = \frac{\sigma_x}{E(X)}$$

VYBRANÉ POJMY KAPITÁLOVÉHO TRHU

AKCIE

Cenný papír, s nímž jsou spojena práva akcionáře jako společníka podílet se na řízení společnosti. Akcie mají pevně danou jmenovitou hodnotu a přinášejí proměnlivý důchod. S držetím akcií jsou spojena nejrůznější práva jako např. podíl na majetku společnosti, podíl na zisku společnosti, právo na likvidační podíl, hlasovací, kontrolní nebo informační právo apod.

BURZA

Právní osoba, která organizuje trh s investičními nástroji (cennými papíry, měnami, deriváty, komoditami). K činnosti burzy je třeba povolení Komise pro cenné papíry.

BURZA CENNÝCH PAPÍRŮ PRAHA, A.S.

Hlavní organizátor trhu s investičními nástroji v České republice.

BURZOVNÍ INDEX

Ukazatel vývoje kurzů vybraných cenných papírů obchodovaných na burze.

BÝČÍ (BULL) STRATEGIE

Spekulace na vzrůst ceny/hodnoty daného instrumentu.

CENNÝ PAPÍR

Investiční nástroj, který zaručuje majiteli právo na výsady, které plynou z podstaty cenného papíru nebo z ustanovení příslušného zákona. Jednotlivé druhy cenných papírů se od sebe liší především povahou výsad, ale i výší a stabilitou výnosu atd.

DENNÍ ZMĚNA

Změna (% odchylka) aktuální ceny cenného papíru (resp. hodnoty indexu) vůči otevíracímu kurzu cenného papíru (resp. hodnotě indexu) v daném burzovním dni.

DIVIDENDA

Výnos plynoucí z vlastnictví příslušné akcie. Výše dividendy obvykle závisí na hospodářském výsledku společnosti a na schválení valnou hromadou společnosti.

DLUHOPIS

Cenný papír, s nímž je spojeno právo majitele požadovat splacení dlužné částky ve jmenovitých hodnotách a vyplácení stanovených výnosů a povinnost osoby, která tento dluhopis vydala, splnit veškeré závazky.

EMISE

Cenné papíry stejného druhu, které jsou vydány stejnou osobou ve stejné formě, se stejnými právy a které mají stejné označení.

EMITENT

Společnost, která vydává cenné papíry především za účelem získání finančních prostředků.

FIXING

Obchodování ve fixingu probíhalo elektronicky prostřednictvím PC umístěných na parketu burzy, kde makléři mohli vkládat připravené objednávky prostřednictvím diskety nebo tipovat jednotlivé pokyny ručně přímo do automatizovaného obchodního systému (AOS). Od 24. března 1994 umožnila burza členům obchodovat prostřednictvím přímého spojení s burzovním obchodním systémem. Tento způsob obchodování FIXING- Obchod. při pevné ceně je na burze využíván dosud a jedná se o aukční režim automatických obchodů.

JMENOVITÁ HODNOTA

Peněžní částka cenného papíru, která je vyznačena na cenném papíru. U akciové společnosti představuje základní jmění celkový součet všech jmenovitých hodnot všech akcií společnosti.

KOTACE

Zveřejněná cena na nákup a cena na prodej daného CP.

KURZ

Cena cenného papíru, která je na regulovaném trhu stanovována na základě nabídky a poptávky určené předem neurčenému okruhu osob v souladu s příslušnými zákony.

KURZOVNÍ LÍSTEK

Soubor výsledků obchodování, který burza zveřejňuje v elektronické i tištěné podobě. Obsahuje zejména kurzy veškerých cenných papírů, objemy obchodů atd.

LIKVIDITA

Ukazatel, který vyjadřuje schopnost (rychlost) přeměnit cenný papír zpět na finanční hotovost. Tento pojem lze použít i ve spojitosti s výší objemu obchodů cenného papíru.

LIMITNÍ CENA

Maximální cena v případě nákupu a minimální cena v případě prodeje, za kterou je investor ochoten obchodovat.

MEDVĚDÍ (BEAR) STRATEGIE

Spekulace na pokles ceny/hodnoty daného instrumentu.

PORTFOLIO CENNÝCH PAPÍRŮ

Soubor cenných papírů ve vlastnictví společnosti (případně jí svěřené finanční prostředky).

PRIMÁRNÍ EMISE

Úpis nových cenných papírů prvonabyvatelům. Jedná se o způsob získání kapitálu pro společnost.

PRIMÁRNÍ TRH

Místo prvotního prodeje cenného papíru.

PŘEVIS

Stav při obchodování v rámci automatických obchodů, kdy poptávka (počet ks cenných papírů na nákup) převažuje nad nabídkou (počet ks cenných papírů na prodej) nebo obráceně.

RESISTANCE

je určitý strop, nejvyšší cena, kterou je většina obchodníků za nákup dané komodity či akcii ochotná v daný moment zaplatit.

RETRACEMENT

Velké pohyby bývají následovány zpětnými pohyby opačným směrem - pokud například trh nějaký čas roste, v určitém bodě se otočí a vytvoří zpětný pohyb v podobě poklesu, který velmi často bývá nazýván korekce nebo také "retracement". Právě v retracement úrovni se pak trh velmi často zbrzdí a případně opět otočí, aby dále pokračoval ve svém původně započatém trendu.

SEKUNDÁRNÍ TRH

Trh, kde se uskutečňují obchody s již vydanými cennými papíry.

SIGNÁL K NÁKUPU

Pokud trh protne trendovou čáru v rámci medvědího (klesajícího) trhu, je toto možné považovat za signál k nákupu.

SIGNÁL K PRODEJI

pokud trh protne trendovou čáru v rámci býčího (rostoucího) trendu, je toto možné považovat za signál k prodeji.

SPAD

systém pro podporu trhu akcií a dluhopisů. Způsob obchodování využívající činnosti tzv. tvůrců trhu, tj. společností, které na trhu udržují svými kotacemi potřebnou minimální likviditu.

SPEKULACE

Činnost, jejímž cílem je nákup a prodej instrumentů s úmyslem pozdějšího prodeje či nákupu za výhodnější cenu a tím docílení zisku.

SPREAD

Rozpětí (v Kč) mezi cenou na nákup a cenou na prodej.

SUPPORT

Support je cena, pod kterou nechce nikdo v daný okamžik prodávat. Je to určitá podlaha, nebo-li spodní hranice, kterou je velká většina obchodníků ochotná přijmout jako minimální a pod kterou se takovýto obchodníci zdráhají prodávat.

TRENDOVÉ ČÁRY

Trendové čáry se tvoří propojením několika bodů na grafu. V růstových (býčích) trendech se trendové čáry tvoří s pomocí propojení LOW jednotlivých cenových čar na grafu, v případě klesajících (medvědích) trendů naopak s pomocí HIGH jednotlivých čar na grafu.

TRŽNÍ HODNOTA (CENA)

Hodnota / cena, za kterou se cenný papír obchoduje na trhu.

ÚROK

Částka, kterou je dlužník povinen platit věřiteli z jeho pohledávky. Úrok je stanoven pohyblivou výší (variabilní úrok) nebo pevnou výší (fixní úrok).

VOLATILITA

Kolísavost, resp. výše a frekvence změn ceny/hodnoty finančního instrumentu.